

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

факультету навчальної роботи Володимир ПАСЬКО

«23» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

для здобувачів освіти

галузі знань
спеціальності
освітнього рівня
освітньої програми
вид дисципліни

**Е – Природничі науки, математика та статистика
Е4 – Науки про Землю
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Картографія та геоінформаційні системи
обов'язкова**

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2025/2026

Семестр

1

Кількість кредитів ECTS

3

Мова викладання, навчання
та оцінювання

українська

Форма заключного контролю

залік

Викладач: Андрій ТРОФІМОВ, кандидат психологічних наук, доцент кафедри
психології розвитку, доцент

Пролонговано: на 2026/27 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2026 р.;
на 2027/28 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2027 р.;

Київ – 2025

Розробник: Андрій ТРОФІМОВ, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології розвитку, доцент

Затверджено на засіданні кафедри психології розвитку, протокол № 1 від 26 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

Наталія ДЕМБИЦЬКА

26 серпня 2025 року.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології, протокол № 1 від 26 серпня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії

Іванна АНАНОВА

26 серпня 2025 року.

Затверджено на засіданні кафедри геодезії та картографії, протокол № 1 від 27 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри

Людмила ДАЦЕНКО

27 серпня 2025 року.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 7 від 27 серпня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії

Наталія КОРОГОДА

27 серпня 2025 року.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечити теоретичну підготовку магістрантів, яка слугуватиме підґрунтям для їх подальшої викладацької діяльності, сприяти формуванню професіоналізму майбутніх викладачів, поглибити психологічні знання в області педагогічного спілкування, взаємодії викладача та студентів, психологічних особливостей викладача та студента.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Здобувачі повинні

знати: методологічні засади та основні теоретичні положення психології вищої школи як науки; психологічні особливості студентського віку; закономірності утворення та розвитку студентської групи; психологічні особливості особистості педагога вищої школи та викладацької діяльності у закладах вищої освіти (ЗВО);

вміти: характеризувати окремі психологічні теорії, які стосуються проблем психології вищої школи; аналізувати й оцінювати психологічні явища, які виникають на наслідок впливу умов навчально-виховного процесу у ЗВО; творчо використовувати у майбутній викладацькій діяльності знання щодо психологічних закономірностей навчання та виховання студентів, педагогічної взаємодії викладача та студентів; розпізнавати, запобігати та конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації у педагогічній взаємодії; орієнтуватися у закономірностях розвитку студентської групи; долати бар'єри у педагогічному спілкуванні;

володіти: компетентностями застосування до кожної з груп суб'єктів навчальної діяльності відповідних положень теорій, спрямованих на продуктивізацію взаємодії.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна “Психологія вищої школи” належить до переліку обов'язкових дисциплін професійної підготовки фахівців з вищою освітою за спеціальністю “Науки про Землю” (за освітньо-науковою програмою “Картографія та геоінформаційні системи”), які здобувають професійну кваліфікацію викладача ЗВО – педагогічного працівника згідно з чинним професійним стандартом “Викладач ЗВО”.

Дисципліна забезпечує загальну теоретичну підготовку магістрантів у галузі психології вищої школи, яка слугуватиме основою для їх подальшої викладацької діяльності.

Програма охоплює теоретичні проблеми розвитку, навчання та виховання студентів, питання особистості та науково-педагогічної (педагогічної) діяльності викладача, а також передбачає практичне оволодіння магістрантами вміннями та навичками навчально-виховної роботи у ЗВО.

Особлива увага приділяється формуванню професійного самовизначення і набуттю студентами професійно-педагогічної ідентичності.

4. Завдання дисципліни полягають у формуванні у студентів загальних і спеціальних компетентностей:

ЗК01. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.

ЗК05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК06. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК08. Вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	% у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	методологічні засади та головні теоретичні положення психології вищої школи як науки	лекція	презентація виконання самостійних завдань, залік	40%
1.2	зміст окремих психологічних теорій, які стосуються проблем психології вищої школи	лекція, семінарське заняття		
1.3	психологічні особливості особистості педагога вищої школи та викладацької діяльності у ЗВО, психологічні особливості студентського віку	лекція		
1.4	предметну область педагогічної діяльності у ЗВО	семінарське заняття		
2.1	творчо використовувати у майбутній викладацькій діяльності знання щодо психологічних закономірностей навчання та виховання студентів, педагогічної взаємодії викладача та студентів	лекція	аналіз, оцінювання, виконання самостійних завдань, презентації	30%
2.2	володіння навичками пошуку, відбору, обробки, систематизації інформації для проведення різного типу навчальних занять. здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації	лекція		
2.3	застосовувати набуті навички у практичних ситуаціях професійної діяльності	семінарське заняття		

3.1	навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	підготовка виступів, презентацій	оцінювання презентацій, виступів	15%
3.2	здатність бути критичним і самокритичним	семінарське заняття	контрольні завдання	
4.1	самооцінювання та самоконтроль	семінарське заняття, самостійна робота	вправи	15%
4.2	діяти соціально відповідально та свідомо	виступи, МКР	усні відповіді, залік	
				100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)											
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2	
ПРН03. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня з інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.					+	+	+	+			+	
ПРН04. Розробляти, керувати та управляти проєктами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт.	+	+	+	+				+			+	
ПРН10. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній із роботою за фахом, а також вміння генерувати нові ідеї в галузі наук про Землю.					+	+	+	+	+		+	
ПРН11. Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу наук про Землю у закладах освіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми та організація оцінювання:

– **поточне (семестрове) оцінювання** (семінарські заняття (мінімальна оцінка 24, максимальна 40; контрольні роботи (6 – 10); самостійна робота (5 – 10));

– **підсумкове (заключне) оцінювання у формі заліку** (оцінка за знання теорії – мінімум 12, максимум 20 балів; оцінка за практичну частину – 13–20).

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 35 балів, для допуску до форми підсумкового контролю необхідно обов'язково додатково виконати індивідуальне

комплексне завдання.

7.2. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано	60–100
Не зараховано	0–59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінар- ські заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Психологія вищої школи як наука та навчальна дисципліна. Методи психології вищої школи. Загальна психологічна характеристика студентського віку.	4	4	12
2.	Тема 2. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.	2	2	12
3.	Тема 3. Психологія педагогічної взаємодії викладача та студентів.	4	4	12
4.	Тема 4. Психологія особистості викладача вищої школи.	2	2	12
5.	Тема 5. Психологія викладацької діяльності у вищій школі. Професіоналізм викладача.	2	2	14
	ВСЬОГО	14	14	62

Загальний обсяг **90** год., в тому числі:

Лекції – **14** год.

Семінарські заняття – **14** год.

Самостійна робота – **62** год.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Власова, О. І. (2005). Педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ.

2. Ортинський, В. Л. (2019). Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. ЦНЛ.

3. Подоляк, Л. Г., & Юрченко, В. І. (2006). Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. Київ.

4. Подоляк, Л. Г., & Юрченко, В. І. (2008). Психологія вищої школи: практикум: навчальний посібник. Київ.

5. Рябич, Я., & Невідома, Я. (2020). Психологія вищої школи. Методологічні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни: Навчально-методична розробка. Київ: ЦП “КОМПРИНТ”.
6. Стражнікова, І. (2018). Педагогіка вищої школи: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР.
7. Траверсе, Т. М. (2009). Психологія викладацької роботи: підручник. Київ.
8. Кайдалова, Л. Г., Сабатовська-Фролкіна, І. С., Альохіна, Н. В., & Шварп, Н. В. (2019). Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. НФаУ.
9. Trofimov, A., Bondar, I., Trofimova, D., Miliutina, K., & Riabchych, I. (2017). Organizational commitment factors: Role of employee work engagement. *Espacios*, 38(24), 18.

Додаткові:

10. Винославська, В. (2005). Психологічні особливості студентської групи. *Практична психологія та соціальна робота*, (7), 70.
11. Вища освіта: європейський вимір та українські перспективи. (2009). Київ: Парламентське видавництво.
12. Вітвицька, С. С. (2003). Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури.
13. Андрущенко, В. П. (Ред.). (2006). Економіка вищої освіти України: тенденції та механізм розвитку. Київ: Педагогічна преса.
14. Кремень, В. Г. (Ред.). (2008). Енциклопедія освіти. Київ: Юрінком Інтер.
15. Подоляк, Л. Г., & Юрченко, В. І. (2011). Психологія вищої школи. Київ.
16. Туріщева, Л. В. (2006). Професійний розвиток педагога: психологічний аспект. Харків: Видавнича група «Основа».

10. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

Приклади контрольних і екзаменаційних завдань, тематика проектних завдань для КР, методичні вказівки і завдання для самостійної роботи, семінарсько-практичних занять, питання для підготовки до іспиту можна отримати через електронну пошту викладача: trofim060468@gmail.com